



REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

**VELJA GOVORJENA BESEDA!**

## GOVOR

### **PREDSEDNIKA VLADE RS BORUTA PAHORJA NA DRŽAVNI PROSLAVI OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI**

*Ljubljana, 23. december 2009*

*Spoštovani predsednik republike,  
spoštovani predsednik državnega zbora,  
ekselence in drugi visoki gostje,  
spoštovane gospe in gospodje,*

Pred dobrim letom dni sem prisegel kot novi predsednik slovenske vlade. Takrat sem opozoril na hude razsežnosti prihajajoče svetovne gospodarske krize. Obljubil sem, da si bo vlada prizadevala po svojih najboljših močeh storiti vse za uspešen spopad z njenimi posledicami. Ob tem sem si zaželel, da bi lahko čim prej citiral Winstona Churchilla, ki je, sredi druge svetovne vojne, po hudih porazih zavezniških sil in prvih močnih žarkih upanja zmage dejal: »to še ni konec, to še ni niti začetek konca, toda to je konec začetka«.

Gospod predsednik,

brez skušnjave po prehitevanju realnosti si upam danes pred tem slovesnim zborom in našimi ljudmi vsepovsod doma in po svetu drzno izreči trditev, da sicer krize še zdaleč nismo premagali, toda tudi kriza v tem najhujšem letu ni premagala nas in da obstojijo realne možnosti za našo končno premoč v prihodnjih letih. In ob prazniku zmage plebiscitne volje našega naroda za ustanovitev države se mi ne zdi primernejše priložnosti od te, da spregovorimo o tem, kaj razumemo kot zmago naše skupnosti v današnjem in jutrišnjem času. Kaj in kako hočemo Slovenci doseči jutri in dlje v prihodnosti? Govorimo torej o naših skupnih ciljih in jih umeščamo v vizije.

Nocoj želim odgovoriti na ta vprašanja zlasti zato, ker se je v tem težkem letu prevečkrat zdelo, da nas vrtinec gospodarske in socialne krize neobvladljivo meče sem in tja, ne da bi sami vedeli, kje smo in v katero smer moramo kreniti, da bi se izvili iz njega. Če in kolikor je bil ta občutek prisoten med našimi ljudmi bolj kot je to ustrezalo dejanskemu stanju, štejem za svojo odgovornost, in tudi neuspeh, da naših ukrepanj nismo znali predstaviti kot smiselno celoto. Toda navkljub temu vtisu je vlada od prvega dne praktične in strateške ukrepe za premagovanje krize podrejela ambiciji, da Slovenijo izvlečemo iz krize bolj konkurenčno in bolj solidarno, kot je bila v to krizo povlečena.

Po enem letu si dovolim brez zadrege reči, da v tem stremljenju nismo uspeli v celoti, vedno ob pravem času in na pravi način, vendar smo - če povlečem črto pod vse storjeno - na predvečer novega leta Slovenijo pripeljali v vzpodbuden položaj, ki nam omogoča, da pospešeno gospodarsko okrevamo in okrepimo našo socialno povezanost. Lansko leto ob tem času sem na leto, ki se izteka, gledal sicer s pogumom, a veliko zaskrbljenostjo. Na leto,

ki prihaja, ne gledam samo še z večjim pogumom, temveč tudi z neučakanostjo, da storimo vse tisto, kar smo že bili pripravili ali pripravljamo za uspešen izhod iz krize. Tudi na naslednje leto ne gledam brez zaskrbljenosti, toda vajeti naše sedanosti in prihodnosti so glede naših razvojnih stremeljenj bistveno bolj v naših rokah, kot so bile v času največje svetovne gospodarske krize po koncu druge svetovne vojne. Nenazadnje v tem letu smo bili tehnično gledano prvič po osamosvojitvi v gospodarski recesiji, toda še v istem letu se nam je uspelo izvleči iz nje.

Če smo bili v tem letu v veliki meri odvisni od uspeha premagovanja krize na ravni celotne mednarodne skupnosti, in čeprav bo vedno deloma ostalo tako, bo naš nadaljnji razvoj zdaj bistveno bolj odvisen od nas samih. Bistveno bolj bo odvisen od naše lastne presoje, kaj je prav in kaj ni, od naše lastne zmožnosti, da oblikujemo skupne cilje ter od naše skupne sposobnosti in poguma, da te cilje uveljavimo. Vlada se te odgovornosti absolutno zaveda. Za partnerje v socialnem dialogu pripravlja paket praktičnih in strukturnih ukrepov, ki imajo na letni ravni za cilj, pozitivno gospodarsko rast okrog enega procenta, zmanjševanje proračunskega primanjkljaja za okrog polovice procenta in anketno stopnjo brezposelnosti pod 7,5 procenta. Zdaj Slovenija beleži 6,1 procent stopnjo brezposelnosti in je v boju proti njej danes četrta najbolj uspešna država Evropske unije. Vlada bo storila vse, kar je v njeni moči, da bodo v prihodnjem letu, v katerem bo med vsemi problemi pričakovano problem brezposelnosti največji - tako pri nas kot v na ravni EU - da bodo brezposelni čim prej dobili delovno mesto, morda s potrebno doizobrazbo in to delovno mesto z višjo dodano vrednostjo. Te letne cilje je potrebno videti v širši viziji in strategiji. Ne znam povedati krajše in bolj strnjeno - Slovenija, učeča se družba, zasnovana na trajnostnem razvoju. Pri tem velja razčistiti nekaj temeljnih stvari. Prvič, razprave o tem, da je prišlo zaradi moralne razsežnosti krize do tako velikih vrednostnih premikov, da bo konec tržne oziroma tekmovalne ekonomije, so pretirane. Ni dvoma, da bodo v prihodnje finančni in drugi trgi bolj regulirani in nadzorovani, toda še vedno bodo trgi. Na njih bomo bolj ali manj konkurenčni. In od tega ali bomo bolj ali manj konkurenčni je odvisno ali bomo bolj ali manj tudi solidarni.

Če se mi je torej lansko leto zdelo poudariti predvsem element solidarnosti, da kriza ne bi socialno raztrgala naše družbe in prevalila večji del bremen na tiste, ki so socialno najbolj šibki, nam današnje razmere, ne samo omogočajo ampak tudi zahtevajo od nas, da poudarimo element konkurenčnosti, ker bo od tega v veliki meri odvisna naša končna zmaga - varna družba z visoko kvaliteto življenja njenih ljudi. V prihodnjem letu si bom prizadeval, da bomo pripravili predlog izstopne strategije, vključno s težkimi reformami na področju upravljanja javnih institucij, na področju spodbujanje podjetništva, konkurenčnosti in trga dela, na področjih prometne in energetske infrastrukture ter prilagoditve sistema socialne varnosti in zdravstvenega varstva. Vlada si bo prizadevala, da glede ključnih usmeritev s socialnimi partnerji doseže dober kompromis za napredek.

Bistveno bolj je potrebno usposobiti poslovno okolje, da bo atraktivno za domače in tuje naložbe. Strateškega pomena je, da zmanjšamo izvozno odvisnost od trga EU ter da diverzificiramo tuje naložbe pri nas in naše v tujini tudi na neevropskih hitro rastočih trgih, zlasti na Kitajskem, v Indiji, Braziliji, Rusiji in nekaterih državah arabskega sveta. Gospodarska diplomacija bo delala s polno paro. Ko že govorim o pari - celotno razvojno strategijo moramo preslikati z zeleno tehnologijo. Okoljski element trajnostnega razvoja postaja vse bolj pomemben, tudi za samo strukturo konkurenčnosti nacionalnih ekonomij. Gre za vprašanje ali bomo na lokomotivi razvoja zelenih tehnologij, ali pa nas bo v zadnjem vagonu premetavalo zaradi odvisnosti od starih tehnologij in visokih stroškov onesnaževanja okolja. Če nam danes ne bo uspelo vložiti 1 € v napredno zeleno tehnologijo bomo čez 10 let plačali 2, ker bomo delali s staro. Prvo ni lahko, vendar je drugo skoraj pogubno. Danes imamo glede tega še vedno škarje in platno v naših rokah in kljub majhni zamudi je še

vedno čas za velikopotezne odločitve. V tem smislu naslednjega leta absolutno ne smemo zamuditi.

To leto je bilo težko še iz enega posebnega razloga. Slovenija je iz upravičenih razlogov začasno blokirala pogajanje Hrvaške za Evropsko unijo. Blokada ni bila cilj sam zase. V interesu Slovenije je namreč, da je Hrvaška članica Evropske unije. Blokada je bila sredstvo, da smo pet minut pred dvanajsto dosegli rešitev 18 let starega problema določitve meje med državama. To moram povedati. Peščica ljudi pri nas in v mednarodni skupnosti ve, koliko časa in iskanj pravih rešitev nam je vzelo to delo. Ni ga bilo mogoče preložiti. Bilo ga je potrebno opraviti in bilo ga je potrebno opraviti tako, da bo ta problem rešen pravično in pošteno. V tem letu je bilo treba najti tisti trenutek, ko se je za zelo kratek hip odprlo okno priložnosti za doseg take rešitve. Zdaj jo imamo. S to potezo smo si pomembno okrepili naš mednarodni ugled in prestiž. Zdaj lahko rečemo, da poglobljamo prijateljske odnose prav z vsemi državami Jugovzhodne Evrope in da imamo z njihovimi voditelji zelo pristen in iskren odnos. To za naše geopolitične cilje veliko pomeni. Ko se bodo ljudje odločali o podpori arbitražnemu sporazumu, bodo upam gotovo imeli pred očmi vse te razsežnosti, kjer nam je iz problema uspelo narediti priložnost.

To pa je hkrati navdih za prihodnje leto. Uspešni, zmagovalci bomo toliko bolj, kolikor bolj bomo iz problemov naredili priložnosti. Ko smo se pred 19-imi leti odpravili v nedeljo na plebiscit, smo s svojo politično voljo iz velikanskega problema naredili velikansko priložnost. Danes smo suverena država, članica EU, Nato, Evro območja in Schengenskega območja. Prihodnje leto bomo postali člani OECD. V naslednjih letih se želimo zavihteti nad povprečje razvitosti EU.

Današnji praznik ni samo praznik samostojnosti, ampak je tudi praznik enotnosti. Kot eden najbolj politično odgovornih ljudi v državi bom storil vse, da se okrepi naše medsebojno zaupanje in spoštovanje. Ne zavrnimo ponujene roke. Verjemimo tudi dobrim novicam. Bodimo ponosni na tiste, ki zmagujejo po pravilih. Naj nam bodo vzor in navdih. Okrepimo samozavest. Pokažimo najboljše kar je v našem nacionalnem značaju. Da to znamo in zmoremo, smo pokazali pred 19. leti. Danes imamo drugačne probleme in izzive, a skoraj nič manj pomembne za nas in naše prihodnje rodove. Spomnimo se sanj in pričakovanj izpred 19 let. Pokažimo najboljše, kar je v našem značaju, da jih prav zdaj, ko so problemi težki in zahtevni, izpolnimo v največji možni meri. S to željo vam voščim vesel Božič in srečno novo leto.